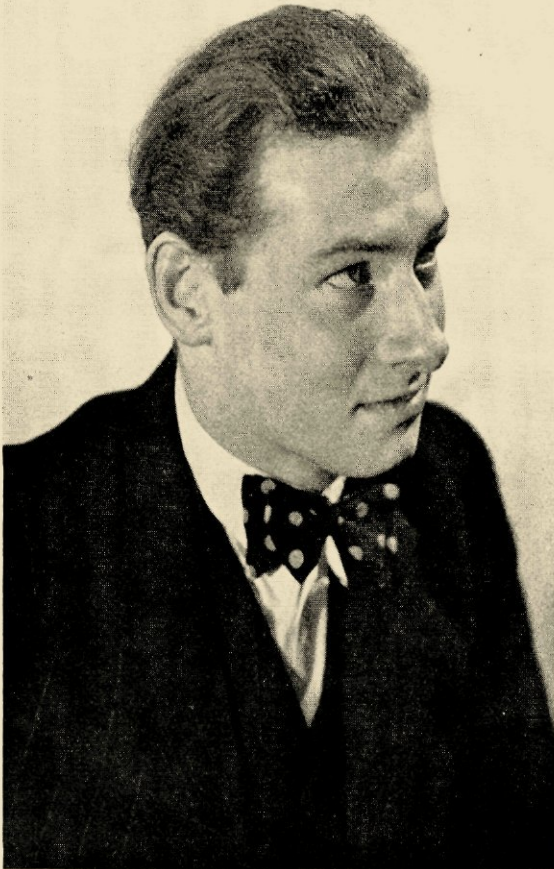

TOONEEL

De regisseur en schrijver Anton Koolhaas

komstig verlangen ontstaan zijn. Een gelegenheidsstuk werd het, moest het worden, Rotterdamsch van inslag, geladen met een Rotterdamschen geest, volkshumor, anders dan Amsterdamsche gein. Een „geest”, die moet spreken tot „geest”, op samenwerking met het publiek gericht en met de duidelijke bedoeling mee te helpen aan den herbouw, zij het aan de voorbereiding. Werkverschaffing als ge wilt, blijk van burgerzin of stedelijke solidariteit, bestemd om tot het hart van allen te spreken. Een vroolijk spel dus, spectacle coupé, elck wat wils, twee of meer-slachtig in opzet en uitvoering.

Er is de ernst, de gedragen klank, die een enkel oogenblik den Vondeliaanschen val niet schuwt in den proloog, door Jan Musch met sobere geschakeerdheid gezegd, toon-sleutel voor dit geheel van bont gebeuren, waarop het werd afgestemd. Een breede zwaai, die de deuren opent, waardoor holderdebolder een kleurige stoet van narren en snaken, malle en bevallige jofferen naar binnen stuift, oubollig tierend, snappend en kwetterend, pratende over zaken en andere zorgen. En dwars er doorheen kwinkslagen en schimpscheuten, grollen en koddige zetten in de decors van professor Rosse als platen van Epinal, primitief, van altijd herkenbare realiteit zonder streven naar authenticiteit. En dan balletten, beurtelings tragisch en kluchtig, de blinde vlucht van onder pakken gebogen vluchtelingen en de uitgelatenheid van tiksters en werkvrouwen. Het kostelijke schimmenspel van Ter Gast, het schuiven van de massale vormen van schepen, kaden, machines, waarbij, kenmerkend voor de gansche opvatting, gelijk op de grillige prenten van Raoul Dufy, de kleur niet met het lijnenwerk samenvalt, zooals we zagen op platen uit de jeugd. Want dit er moedwillig „tegen aan zingen”, het gebrokene van het rythme, typeert het snoer, waarmee de leider Anton Koolhaas de disparate elementen richtte en bond.

Zooals in het variété, mag de aandacht van den kijker-hoorder geen oogenblik verslapen; de middeleeuwers, die cluyte en abel of mirakelspel samenbrachten, verstonden dit al. Het moest primitief zijn, immers voor alle rangen en den niet verwenden een blik gunnen in een wereld van geraffineerd vermaak, waarvan de Schiedamsche Dijk een